

UITVOERINGSRICHTLIJN protocol STENGELAAL

Ditylenchus dipsaci

Versie datum	Vastgesteld door BKD-bestuur d.d.	Wijziging t.o.v. voorgaande versie
09-10-2024	13-11-2024	<ol style="list-style-type: none"> Geheel nieuwe opzet. Vervallen:<ul style="list-style-type: none"> Niet meer in uitvoeringsrichtlijn op gewasniveau Toegevoegd:<ul style="list-style-type: none"> Aparte uitvoeringsrichtlijn (protocol bestemd voor alle gewassen)

Dit protocol bevat een nadere uitwerking van maatregelen die moeten worden genomen om het risico van *Ditylenchus dipsaci* tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen.

INHOUD (klik op een item om direct door te gaan)

- Begrippen
- Scope van het protocol stengelaal
- Maatregelen bij aantreffen stengelaal
- Maatregelen voor besmette partijen
  - Na aantreffen van besmetting
  - Verhandeling voor eindgebruik van besmette partijen
  - Opplant van besmette partijen
  - Verhandeling voor doorteelt van besmette partijen
- Maatregelen voor niet-besmette partijen
  - Verhandeling voor doorteelt van niet-besmette partijen
- Aanvullende keuringsmaatregelen door BKD
- Maatregelen voor besmet perceel

1. BEGRIPPEN

In dit protocol wordt verstaan onder:

- Bedrijf:** Bedrijf waarbij stengelaal besmetting is aangetroffen in één of meerdere partijen *bloembollen*;
- Besmette partij** Een partij *bloembollen* waarin stengelaal is aangetroffen.
- BKD:** Stichting Bloembollenkeuringsdienst;
- Bloembollen:** Bloembollen als bedoeld in artikel 23 Landbouwkwaliteitsregeling 2007;
- Bloembolwaardplant:** *Bloembol* waarop stengelaal (*Ditylenchus dipsaci*) zich kan handhaven, ongeacht de symptoomexpressie;

PROTOCOL STENGELAAL - *Ditylenchus dipsaci*

2. SCOPE VAN HET PROTOCOL STENGELAAL

Doel van dit protocol stengelaal is om (verdere) verspreiding van de RNQP stengelaal (*Ditylenchus dipsaci*) te voorkomen.

In het protocol staan de maatregelen die *BKD* een partij, *bedrijf* of perceel oplegt als een stengelaal besmetting is vastgesteld.

Het protocol geldt voor alle *Bloembolwaardplanten*. De lijst met *Bloembolwaardplanten* is gepubliceerd op de *BKD-website* en wordt aangepast als daartoe aanleiding is.

In gevallen waarin dit protocol niet voorziet, beslist het *BKD* bestuur.

3. MAATREGELEN BIJ AANTREFFEN STENGELAAL

1. De maatregelen die een partij worden opgelegd, zijn beschreven in [artikel 4](#).
2. De maatregelen die het *bedrijf* worden opgelegd, zijn beschreven in [artikel 5](#) en [6](#).
3. De maatregelen die het besmette perceel(gedeelte) worden opgelegd, zijn beschreven in [artikel 7](#).

4. MAATREGELEN VOOR BESMETTE PARTIJEN

4.1 Na aantreffen van besmetting

Een *besmette partij* moet worden vernietigd of kan door de teler worden uitgezocht totdat de partij vrij is van stengelaal symptomen.

- a. Kiest een teler ervoor om de partij uit te zoeken – zoals bedoeld in lid 1 – dan volgen verplichte droge keuring(en) door *BKD*. Droge keuring vindt plaats na minimaal 3 weken na de oogst.
- b. Na droge keuring wordt het leverbaar van de partij alleen vrijgegeven voor verhandeling (zie 4.2) als de partij volledig vrij is van symptomen van stengelaal.
- c. Bij aantreffen van symptomen heeft de teler de mogelijkheid om de partij te laten onderzoeken op levende stengelalen. Als geen levende stengelaal wordt aangetroffen, wordt de partij alsnog vrijgegeven.

4.2 Verhandeling voor eindgebruik van besmette partijen

Een partij die – zoals bedoeld in [artikel 4.1](#) – vrij is van stengelaal symptomen mag worden bestemd voor onderstaand eindgebruik.

Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- i. bij verhandeling van de partij dient op de leveringsnota te worden vermeld 'niet geschikt voor doorteelt' en 'afkomstig van stengelaal besmette partij', en
- ii. de producten mogen alleen worden bestemd voor afzet binnen de EU, en
- iii. de bollen zijn in Nederland verpakt in klein-verpakking (consumentenverpakking).

4.3 Opplant van besmette partijen

Een partij die bij de droge keuring – zoals bedoeld in [artikel 4.1](#) – vrij is van stengelaal symptomen mag worden opgeplant.

4.4 Verhandeling voor doorteelt van besmette partijen

Een *besmette partij* mag niet worden verhandeld voor doorteelt voor het volgende teeltjaar.

PROTOCOL STENGELAAL - *Ditylenchus dipsaci*

5. MAATREGELEN VOOR NIET-BESMETTE PARTIJEN

5.1 Verhandeling voor doorteelt van niet-besmette partijen

De beperkende maatregel voor het verhandelen van doorteelt (zie 4.4) geldt ook voor niet-besmette partijen op het *bedrijf*. De partijen waarvoor deze maatregel geldt, zijn beschreven in tabel 1.

Tabel 1.

Gewas waarin stengelaal is aangetroffen	Maatregel in het jaar van constateren stengelaal	Maatregel geldig voor
Hyacintus	Geen verhandeling van doorteelt	Alle partijen <u>hyacinten</u> op het <u>perceel</u> waar de <u>besmetting is vastgesteld</u> en Alle <u>niet besmette partijen van andere bloembol-waardplanten dan hyacintus</u> van het <u>bedrijf</u>
Overige bloembolwaardplanten	Geen verhandeling van doorteelt	Alle <u>partijen bloembolwaardplanten</u> van het <u>bedrijf</u> , behalve partijen hyacintus

6. AANVULLENDE KEURINGSMAATREGELEN DOOR BKD

BKD voert op het *bedrijf* aanvullende keuringen uit; deze keuringen zijn opgenomen in tabel 2;

Tabel 2.

Aanvullende keuringsmaatregel	Stengelaal aangetroffen in:	
	Tulp	Overige bloembolwaardplanten
1. In jaar van constateren		
a. in de <u>belendende partijen</u> van de besmette partij	Intensieve keuring en verplichte bloeikeuring	Intensieve keuring
b. op <u>hetzelfde perceel</u> bij alle partijen van het <u>gewas</u> waarin de stengelaal besmetting is aangetroffen	Intensieve keuring en verplichte bloeikeuring	Intensieve keuring
c. op <u>overige percelen</u> bij partijen van dezelfde <u>cultivar</u> als waar de stengelaal besmetting is aangetroffen	Intensieve keuring en verplichte bloeikeuring	Intensieve keuring

PROTOCOL STENGELAAL - *Ditylenchus dipsaci*

d. Voor het gewas geldt	Verplichte bloeikeuring van alle partijen	
2. In het jaar na constateren		
a. bij <u>partijen</u> van de <u>cultivar</u> waarin de stengelaal besmetting is aangetroffen	Intensieve keuring en verplichte bloeikeuring	Intensieve keuring
b. Voor het gewas geldt	Verplichte bloeikeuring van alle partijen	

7. MAATREGELEN VOOR BESMET PERCEEL

1. **BKD** neemt een perceel(gedeelte) op in het Perceel Register Stengelaal met status 'besmet', als:
  - a. op het betreffende perceel(gedeelte) in een partij **bloembollen** stengelaal is aangetroffen, of
  - b. bij grondbemonstering stengelaal is aangetoond.
2.
  - a. Het is niet toegestaan om partijen **bloembolwaardplanten** te telen op een perceel(gedeelte) dat in het register staat vermeld met status 'besmet'.
  - b. Bij constateren van opplant van **bloembolwaardplanten** op een perceel(gedeelte) met status 'besmet' worden de in **artikel 4** vermelde maatregelen op de partij(en) gelegd, ongeacht het wel of niet aantreffen van een aantasting door stengelaal in de betreffende partij(en).
3. Als in een door **BKD** genomen grondmonster geen stengelaal is aangetoond, wijzigt de status van het perceel(gedeelte) in 'niet besmet' en blijft het perceel(gedeelte) vermeld in het register.
4. **BKD** verwijdert het perceel(gedeelte) uit het register als bij 2 opeenvolgende grondbemonsteringen in 2 verschillende teeltjaren geen stengelaal wordt aangetoond.
5. De grondbemonsteringen worden uitgevoerd na de datum van opname van het perceel(gedeelte) in het register.